

Specimen obstetricium de partu difficili : capite infantis praevio ... / ex auctoritate magnifici rectoris D. Friderici Bernardi Albini ... publico & solenni examini submittit Joannes Tak, ... Ad diem VI. Februarii M.D.CC.LV.

Contributors

Tak, Joannes.
Albinus, Frederik Bernard, 1715-1778.
Rijksuniversiteit te Leiden.

Publication/Creation

Lugduni Batavorum : Apud Georgium Wishoff : Cornelium de Pecker, [1755]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/bjfvxz4s>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

SPECIMEN OBSTETRICIUM
D E
PARTU DIFFICILI.
CAPITE INFANTIS PRÆVIO:

Q U O D
ANNUENTE SUMMO NUMINE

EX AUCTORITATE MAGNIFICI RECTORIS
D. FRIDERICI BERNARDI ALBINI,

A. L. M. PHILOSOPHIÆ ET MED. DOCTORIS, ANATOMES
ET CHIRURGÆ IN ACADEMIA LUGDUNO-BATAVA
PROFESSORIS ORDINARIÏ.

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu,

& Nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ Decreto,

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS
RITE AC LEGITIME CONSEQUENDIS,

Publico & solenni Examine submittit

J O A N N E S T A K, M E D I O B U R G O - Z E L A N D U S,

Ad diem VI. Februarii M. D. CC. LV. H. L. Q. S.

Quid autem humanius, vel homine dignius
proferri potest quam aliorum malis commove-
ri, perinde ac si sua essent!

M E A D.

LUGDUNI BATAVORUM,

APUD { GEORGIUM WISHOFF } BIBLIOP.
 { CORNELIUM DE PECKER }

SPECIMEN OESTRIUM

PARTU DIFFICILI

CAPITE INFANTIS PRÆVILO

QUOD

ACCIDENTE CUMMO NATA

IR. HUC OBITER MENTIONE FACTA

D. FRIDERICI BERNARDI ALBINI

A. L. M. PHILOSOPHIE ET MED. DOCTORIS, ANATOMÆ

ET CHIRURGIE IN ACADEMIA LUDOVICO-MAXIMILIANEA

PROFESSORIS ORD. PUBL. ET

RECTORIS

ACADEMIE SENATUS ACADEMICI COUNCIL

ACADEMIE FACULTATIS MEDICÆ DECANO

PRO GRADU DOCTORATUS

ACADEMIE SENATUS ACADEMICI COUNCIL

ACADEMIE FACULTATIS MEDICÆ DECANO

ACADEMIE SENATUS ACADEMICI COUNCIL

JOHANNES T. A. K. MEDICUS PRÆVILO

Absterge VI. 1840. n. 1. 1. 1.

Quod cum in hunc modum, ut hunc hunc

præviilo, ut hunc hunc hunc hunc

si, hunc hunc hunc hunc hunc

M. 1840.

LUDOVICI BATAVORUM

GEORGIUM WISNOY

ET

CORNELIUM RECHER

Hartog

Aug.

V I R I S

M U N E R U M G R A V I T A T E ;

I N G E N I I , E R U D I T I O N I S , F A C U N D I Æ
D E C O R E E X I M I I S .

D. P A U L O D E W I N D ,
M E D I C I N Æ D O C T O R I , P O L I A T R O M E D I O B U R G I E X -
P E R T I S S I M O , A N A T O M E S , C H I R U R G I Æ E T A R T I S
O B S T E T R I C I Æ L E C T O R I D I G N I S S I M O , D E X T E R R I -
M O ; I L L U S T R I U M O R D I N U M Z E L A N D I Æ L I T H O T O -
M O F E L I C I S S I M O ; F R A T R I P E R A F F I N I T A T E M C O N -
J U N C T O D I L E C T I S S I M O , S U S P I C I E N D O .

D. J A N O V A N B E E K H O V E N D E W I N D ,
M E D I C I N Æ D O C T O R I ; H A R L E M I P R A X I N M E D I C A M
F E L I C I S S I M E E X E R C E N T I ; C O L L E G I I A D R E S O B -
S T E T R I C I A S M E M B R O ; I B I D E M Q U E I N E C C L E S I A ,
C U I A B A P T I S M O N O M E N , O R A T O R I S A C R O F A C U N -
D I S S I M O , D O C T I S S I M O ; A G N A T O E T A M I C O C A -
R I S S I M O , P L U R I M U M V E N E R A N D O .

Haud vulgaris judicii Sagacitas , animique dotes præclaræ ,
quibus polletis & ornati estis , bonarum Artium & Scien-
tiarum Cultoribus tutum præbent perfugium , justamque Vene-
rationis causam .

Verum meliore etiam jure VESTRIS NOMINIBUS con-
secrantur hæ studiorum meorum Primitiæ ; quum tanta sit ma-
gnitudo VESTRORUM in ipsam , quam disputo , Rem Meri-
torum ; atque arctum adeo , quo obstringimur , affinitatis &

amoris vinculum ; ut quos alios mihi constituerem Patronos, videam nullos: Quodsi enim quid boni quid mali protulerim, dignoscere potestis, quanto magis, non dicam, illud tueri, sed hoc benigne interpretari volueritis, Qui, qualis sim qualisque esse studeam, novistis.

Quum autem impræsentiarum brevitati nimis studendum fuerit, singula me indicasse potius, quam exsecutum esse fateor: hunc tamen scopum imprimis attingere nisus, ut Auctorum variam de præcipuis Partus difficilis (prævio Infantis capite) causis & curandi methodis mentem succincte investigarem, recenserem, disceptarem, componerem.

Hoc ergo Specimen ea frontis hilaritate Excipite, qua me Solētis: in VESTRA atque aliorum commoda vivere; de meisque studiis bene mereri pergite.

J. T. A. K.

SPE

SPECIMEN OBSTETRICIUM

D E

PARTU DIFFICILI.

Capite Infantis Prævio.

§. I.

VETUS verbum illud est, *Quot capita tot sensus.*
 Quantum sane hominum Principia, Notiones, Genius & Intellectus differunt, tantum Eorum differt Judicium. Sanæ mentis compotes, vera noscere, falsa rejicere æque studeant, diversimode tamen cogitant judicantque.

Sic sunt homines. Rem quandam indagant, eandem licet ingrediantur viam, mox tamen variè veluti oculos figunt; in varia secedunt diverticula; quod ille cautius perscrutatur, incaute negligit alter; ad quæ gradum hic sistit attentus, leviter percurrit ille; quo ulterius penetrant, eo magis a se invicem aberrant: vix ac ne vix quidem rem sibi cognitam persuadent, quin judicent, discrepent, & uterque alterius rideat errorem. Tum vel certi in sua opinione acquiescunt & obdurant; vel incerti, ulteriori rem subjiciunt examini: alia vident, novam formant ideam; plura vident, illamque iterum mutant. Miratur interea imo offenditur hic, quod suæ opinioni sese non accommodet alter; dum ipse sui continuo sit dissimilis, & non raro fallatur; forsan, nisi meliora videns, deteriora sequi amet, in aliam transiturus sententiam, tandemque

A

cum

cum illo consentire coactus, quem vel negligentiae vel pertinaciae accusaverat: dum hic nequaquam errans, alterum tamen offenderat, quum errare cum illo negasset.

Quippe humana nequit mens lucem attingere veri
 Tam cito, tam facile; & falli solet ipsa frequenter:
 Hinc tam diversae sectae, & contraria dicta;
 Hic ait, ille negat, propria est ita opinio Nobis.
 Erroris fons est, & origo Philautia nostra,
 Caligoque ingens, quae Nos cognoscere verum
 Posse vetat: tolle hanc, oculi meliora videbunt;
 Et quae nunc bona prima putas, fortasse negabis
 Esse bona; & quae nunc credis mala maxima, forsan
 Non mala sunt, dices; pulsus a corde tenebris.

PALINGENIUS.

§. II.

Sponte sua huc prolabitur Exordium, quum Medicinae Honores & Privilegia ambiens, id quod ex officio tractandum in me susceperim, a longo tempore, & ipso, quo vivimus, die, humanum ingenium multis adeo exercuerit modis, ut dubius haeream, an usquam alibi diversos diversa juerint magis.

Penes quemvis sit judicium: succinctis verbis totum depingere conabor negotium.

§. III.

Hominem ex fecundo femine concipere, per novem menses utero suo gestare, tandemque conaminibus suis parere, tria sunt, statuta Naturae lege, Feminae imposita.

Quanta vero uterque periclitatur discrimina, quibus succerrere solius Naturae, humanae nequaquam est sagacitatis, antequam pariendi & nascendi adsit hora! Quae tot iterum tantorumque malorum comes, ut Natura veluti haesitans, saepius ipsa suos implorare videatur Ministros.

Pa-

Pariendi enim difficultas communis omnibus, sed dispar in singulis; levior his, illis gravior; extrema nonnullis, quibusdam ineluctabilis; imo nec ullo medicamine, nec sola manu superanda; nec nisi armata manus succurrat, Parturienti nec Fœtui supervivenda; ab utriusvis partium conformatione, situ, mole, dimensione minus justis, oriunda.

Illum volo casum, dirissimum, satis frequentem, qui principio partum faciliorem & naturalem mentiens, dein breviori vel longiori temporis intervallo, reiteratis partus doloribus & motibus, effusis membranarum aquis, aperto Matricis orificio, capite infantis intra pelvis ossa adactō, cunei instar infixō, & immobili hærente, tantis denique stipetur difficultatibus, ut infans ante nativitatem jam denascatur, & ipse suam matrem summos cruciatus diu & incassum perpeffam, animo fractam, certæ tradat morti.

§. IV.

Præstantissima itaque & humano ingenio studioque dignissima est Ars, quæ justo tempore implorata, sæpissime tanta discrimina præcavere, & Parturienti Infantique parcere valet: hæcce enim ars probe exulta suos docet Alumnos, infantis caput adhuc liberum in rectam viam ducere, vel remoto capite, illuc pedes & corpusculum attrahere, totumque infantem idoneo situ educere. Verum quanto præstantior eadem est Ars, usque eo perventa, ut hisce vel frustra vel serius tentatis, nondum tamen deficiat, sed peritis manibus innocua præbeat arma, quibus & mater & infans, si adhucdum vivus, mortis faucibus prærepti, tantis denique periculis emergant sospites.

§. V.

Missis jam paulo illis partus difficultatibus, quibus tollendis solæ manus obstetriciæ semper suffecerunt; breviter varium artis progressum perlustremur, in difficillimis his casibus curandis, qui tantam quidem crearunt difficultatem, ut generali morbi nomine *γυμφοσεως*, vel minus proprie *παρὰ γυμφοσεως*, *Inclavati* sive *Incuneati Capitis* insigniti sint: de-

sumta similitudine a *Gomphosi*, illa articuli specie, qua os offi clavi infixum est & immobile hæret, veluti dentes suis alveolis.

§. VI.

O utinam manus ad dirum hocce malum debellandum innocue semper armatæ fuissent!

Verum ex quo tempore deliciis suis, sexui Femineo, dum in hisce versaretur angustiis, succurrere coeperunt homines, tanta ipsorum fuit cura & amor, ut Parturientis periculo, certam nulla ratione servandæ infantis necem posthabuerint; hunc ergo suffracto capite interfectum, quoquo modo protraxerunt: structuræ enim partium, adeoque obstaculorum seu veræ causæ imperiti, utrique parcere nequaquam poterant.

§. VII.

Attamen quod Hi fecerunt nescii, Alii meliora jam docti perpetrarunt conscii; sæpius quidem infantes Inversione servarunt; sed quum hoc non possent: Necessaria est crudelitas, dixerunt, infantis trucidatio, ne diutius vivens, ipse suam matrem interficeret.

§. VIII.

Apagesis, exclamant Alii, ne faciamus mala, ut bona eveniant; expectandum, licet in summo periculo mater, donec infans in angustiis suffocatus, incontaminato instrumento erui possit: nisi mater hujus mortem non præstolata, doloribus succumbat, & mortua ventri suo excidendi infantis, forsan vivi, præbeat occasionem; ne is eodem, quo mater, obtegatur tumulo; sicque non servatus dum potuit, revera occidatur.

§. IX.

Verum Alii, horum omnium crudelitate perterriti, utrique parcere studuerunt. Sed quid! vivæ matris ventrem audacter incidi jusserunt;

ut

ut cui fœtui naturalis non pateret via, artificialem suggererent. Multis admodum exemplis testificari annisi sunt hanc Sectionem, *Cæsaream* five *Gastrotomiam* dictam, opportune, rite & perite institutam, omni periculo vacasse; ex illa parturientes sæpe minorem, quam ex partu ordinario dolorem sensisse; easdem optime convaluisse, ac deinceps iterum iterumque prægnantes viâ solitâ feliciter peperisse; atque tum matris, tum fœtus respectu, illam tali cautione propositam, non adeo anceps quam insons remedium esse.

§. X.

Rursus Alii hanc rem non adeo sibi perspectam habentes; Omnes feminæ, ajunt, beneficiis Naturæ fruuntur, quæ manus suppeditant; eas ita fortitudine, solertia, sensu instruxit, ut matri neque incutiant timorem, neque periculum creent, & incolumem educant fœtum. Monstra ipsa ingenti sua non impediuntur mole, forasque integra amandantur: Ne ergo Cultro, Uncis, Cochleis ferreis, Laqueis, aliisque instrumentis horribilibus instructus infanti accedas, Vivo reclamant omnia, Mortuo vetant ratio & auctoritas. Hac autem ratione toti operi vel sola Natura & tergiversatio, vel Pharmaca, vel mutatus matris situs, solæque denique Chirurghi manus sufficere, humaniter valde, neque e re sua asseruerunt: ne illos memorem, qui pugno suo, imo capite parturientis abdomini violenter impacto, infantem hac ratione expellere, quam instrumentorum usum adoptare maluerunt.

§. XI.

Interim denique Alii, ut litem componerent, & rem ad desideratæ hætenus perfectionis fastigium perducerent, vivum infantem ex illæsa matre protrahendum docuerunt: hoc opus hic labor erat. Omnis quidem ferreæ farraginis acies proscribenda, licet manus sæpe deficere viderent: Quid ergo? quod Natura illis negaverat, arte supplerunt, manibus sibi comparandis artificiosis, quarum pro lubitu quasi constructarum ope infantis caput rite ac tuto apprehendere forasque ducere possent.

§. XII.

Heu quanta hic iterum diversitas! non solum quoad instrumentorum fabricam, magnitudinem, formam & numerum, sed & quoad eorum agendi rationem seu mechanismum: vel enim Recta sunt vel Curva; vel Simplicia, vel Duplicia; Alia decem, Alia quindecim pollicum longâ, & ex diversa materie conflata: In hoc tantum quodammodo conveniunt, quod omnia machinæ sint ita dictæ simplices, Vectes scilicet, & quidem primæ speciei; qui Centrum motus inter Potentiam moventem (manum Chirurgi) & Corpus movendum (caput Infantis) positum habent: Verum quam maxime iterum differunt, quoad ipsum centrum motus, ut post visuri sumus: præterea varie quoque agunt, vel caput comprimendo, vel illud propellendo, vel denique viam dilatando.

§. XIII.

Quum tamen cardo rei in eo vertatur, quod omnia hæc instrumenta excogitata sint ad matrem et infantem servandos, facillime antea memoratis truculentis palmam præripiunt. Verum quodnam hic feligendum? duodecim & ultra varia dantur hodie & in usu sunt. An ergo omnia bona sunt? An omnia æque cito, tuto et jucunde curant? Bona sunt, si fides singulis eorum Inventoribus & Patronis, felici enim successu adhibentur. Interim diversissima sunt: An pro vario casu varium adhibent instrumentum? Minime; suo tantum unico quisque utitur. An itaque eidem casui inserviunt? Capiti incuneato protrahendo, meum instrumentum inservit, unusquisque respondere non hæsitat. Unde ergo tanta diversitas? Ante oculos ponere liceat Parturientem, justo longius neque absque periculo partum frustra expectantem, capite infantis prævio: accedant duodecim Chirurgi, ægram explorent, inversionem infantis tentari non posse, adeoque ejus caput incuneatum pronuncient: Ergo manus ad hoc opus non sufficiunt, sed artificiosæ illis subjungendæ sunt. Quisque jam suum in modum manus sibi comparet: quænam feligendæ sunt? utrum longiores, brevioresve; num rectiores an cur-

curviores, an simplices, an duplices; an nudas ferreas, manicisve indutas?

§. XIV.

Quum primum artis obstetriciæ studio me accingerem, immane quantum hæserit aqua, tanta ibi discrimina offendenti, ubi summam quisque certitudinem merito exspectasset. Quid ergo subesset suspicatus, in varias omnium fere, quorum sat ingens est numerus, Auctorum super hanc rem opiniones inquisivi, ut erutis totius controversiæ fontibus, conamina mea, qua hodie fruor occasione, publici juris facerem. Verum veritus, ne Disputationis inauguralis limites longe transgressurus sim, si quæ dicenda habeo, illi inferam; præcipue quum illotis adeo manibus rem aggredi non possem, quin varia huc facientia de pelvis ossæ articulationibus, dimensionibus, situ ad reliquum corpus, atque axi seu directione; nec non de utero & graviditate quædam adjiciam, ut & partum naturalem breviter depingam: satius itaque duxi succinctam hanc præmittere delineationem; atque dein, si ita visum fuerit, reliquum negotium pro dignitate elaboratum exhibere.

Interiæa ad meum thema revertor.

§. XV.

Antea tantam in eundem morbum curandum remediorum varietatem mirati sumus merito: verum quisque mirari desinet, simulac varias supra hoc negotium auctorum mentes inter se comparaverit. Ne putet merecle, quod easdem agnoscant difficultatum causas, aut eundem velint morbum, eodem licet utantur morbi nomine: Magnitudinem quidem capitis infantis, ejusve & matricis situs perversos, nec non ossæam viam, quam mater præbet, capiti infantis non proportionatam vel deformatam alii alii que plus minusve ansam dare partui difficili conveniunt: sed præcipuus latet error in designando obstaculorum per totam viam occurrentium loco, quo caput ad variam altitudinem ita retineri potest, ut neque naturali partus labore, neque obstetriciis manibus prodire queat. Ne illorum mentionem faciam, qui generale morbi nomen noscere con-

ten-

tenti, generalem & vagam adoptarunt causam: horum tota fere cognitio, obstetrice quam Chirurgo nedum Anatomico dignior, vix ulterius se extendisse videtur, quam vagum illud & omni hodierna lingua receptum dictum permittit, quod audit: *Caput infantis incuneatum est in via*: Partium ergo fabricam negligentes, neque sui neque aliorum instrumentorum agendi rationem cognoverunt; atque uti in inveniando ita in illo adhibendo fuerunt incauti.

Enim vero plerique causarum solliciti, partium structuram perscrutati sunt, sed quare nescio, unum solummodo sive causarum sive obstaculorum genus agnoverunt multi: hoc princeps habuerunt obstaculum, & reliqua vel pluris vel minoris æstimantes, aut plane negligentes, huic tollendo suum instrumentum adaptarunt: pro vario itaque obstaculorum loco, instrumentum quoque diversum erat.

§. XVI.

Exinde jam tot instrumentorum origo abunde liquet; prout enim levius graviusve, vel anteriora vel posteriora versus vel magis introrsum hæere credidit obstaculum, aut nullo, aut minore, aut majore instrumento uti maluit quisque Inventor. Sed quod pejus est, quidam hanc obstaculi causam locumve generalem fere habuerunt, & quoties parturiens in eo esset, ut infantis capite prævio frustra partum expectaretur, hoc obstaculum in causa esse opinati sunt; quod ita secundum suam quisque methodum curare tentavit; sat felici sæpe (non quoad exorta incommoda sed quoad vitam superstitem) eventu, quum difficillimus casus simul sit rarissimus; verum eo quoque deventum est, ut dum operato successu deficeret, nequaquam suæ Encheiresi, sed nescio cui casus difficultati adscripserit; adeoque sibi, saltem aliis persuadere studuit, sese secundum hanc suam methodum caput fere semper decuneare (ut ita dicam) posse; & cum hanc totis viribus unicuique commendaret, ceteras sive eidem sive alii causæ dicatas vel postposuit, vel ut invalidas & nocivas rejecit: imo inde factum est, ut quidam velut commoda sui instrumenti reputarint, quæ non solum respectu aliorum obstaculorum, sed & in ipso hoc, quo adhibentur, casu, potius sint incommoda; ut & vitia a aliis redarguerint, quibus suum ipsum obnoxium sit instrumentum.

Con-

Constat quoque ex hac vel leviori vel graviore posita causa, unde, dum alii solis manibus, alii iterum suo instrumento parturientium infantumque millia servata esse dixerint, qui ceteroquin periissent; alii tamen hunc casum multo minus familiarem habuerint: ut ut est, Antiquis sane injustus foret maxime, qui tantam infantum stragem illis imputaret, quantus hodie ferramentorum ope educitur numerus. Nam licet alto premissam silentio, honesto pectore indigna principia, quibus fortasse impulsus sunt temerarii, attamen in posterum, credo, patebit, quosdam suum instrumentum in usum vocasse, ubi imminens periculum capiti incuneato non adeo esset tribuendum.

§. XVII.

Adscribere itaque non dubito multiplicem hanc opinionem variæ rei perquirendæ rationi. Quam tamen necessaria sit hæc perquisitio accurate instituta, nemini inficias iverit, perpendenti, quantum intersit, si ullum, saltem hunc morbum cognoscere, prout a suis causis dependeat. Partium igitur fabrica investiganda est, & varii, quibus & matri & infanti sæpe depravatur, modi; atque inde variæ eruendæ sunt causæ, quæ capiti infantis exitum denegent, impedianteve.

Considerandum ergo habemus infantem libere in molli matris abdomine accretum, viæ, quæ transeunda erit, quasi nescium; & ipsam hanc viam stabilem, & resistentem, per quam ut ut angustam & deformem tenellus ille, tenero, ceterisque partibus majore capite plerumque prævio sub quovis capitis volumine & situ, summis matris conaminibus propellatur & transire debeat.

Quamvis enim in hisce angustiis pluribus Naturæ beneficiis fruatur infans, cujus Capitis ossa se invicem transcendere, sicque ejus volumen imminuere possint; atque caput hanc compressionem sufferre illæsum; nec non ipsam osseam viam, solutis articulis, dilatare queat: attamen vel mutus matrem inter & infantem partium habitus non proportionatus; vel multiplex utriusque deformitas, vel tandem eorundem situs minus idonei, similiaque, maxima imo soli Naturæ insuperabilia ponunt obstacula, quæ capiti vel ipsum pelvis ingressum recusant, vel dein ejus exitum impediunt, vel summo utriusque periculo retardant.

§. XVIII.

Sed rei dignitas requirit altiozem, licet brevem horum omnium indagationem. Multa quidem hic de Pelvi, de uteri capitisque Situ, imprimis de Partu Naturali, præmonenda essent, quæ jam omitto: non possum tamen, quin sequentia præmittam.

1°. Ut infans ex utero in lucem prodeat, quatuor illi transeunda sunt veluti ostia: duo mollia sive carnea, *orificium* nempe *uteri* sive os Tincæ, & *orificium externum* sive vulvam, intermediam vaginam habentia: duo ossea, *oram* scilicet *pelvis superiorem*, a margine ossium Pubis & Sacri superiore & ossium Ilium inferiori circumscriptam; atque *oram pelvis inferiorem*, ab ossium Pubis divaricatione, a tuberibus & processibus acutis Ischium, & extremo Coccyge efformatam, quæ duæ oræ intermedium id habent, quod vocatur Pelvis cavum.

2°. Oborto Partus labore, ut per hæc ostia tuto & facile dirigatur expellaturque infans, requiruntur, præter multa alia hic non memoranda, bona illorum conformatio & ad caput proportio: capitis soliditas & volumen justo non majora: ipsius reliquique infantis, orificii totiusque uteri debitus situs. Unumquodque ex his contrarium sufficit ad partum plus minusve difficilem reddendum.

3°. Inspectio anatomica docet, Cavum pelvis recentis bene conformatæ esse capacius quam utraque ora; atque oram superiorem, si quodammodo latior sit inferiori, saltem angustiozem esse dicendam, habitâ infantis transeuntis ratione, & consideratâ superioris Sacri vertebræ stabilitate, & Coccygis mobilitate. Adeoque ceteris paribus oræ superioris non facilius est introitus, quam inferioris exitus.

4°. Breviter quoque monuisse sufficiat, ad debitum naturalemque situm requiri non solum, ut infantis diametri transversales respondeant pelvis diametris; sed & ut infanti eadem quæ utero, utero eadem quæ Pelvi sit directio: vel si ita mavis, ut infanti & utero & Pelvi una & eadem sit axis; ita ut caput, cujus figura versus occiput conoidea est, hujus cono apice, centro orificii uteri inhærens, viribus uteri, diaphragmatis & muscutorum abdominalium deorsum agentibus, dirigatur secundum axin oræ pelvis superioris.

5°. Omnibus ita rite sese habentibus, ad partus initium, uteri orificium ante caput contractum in media ora superiori pelvis hæret. Obortis jam contractionibus uterinis in orificium dilatandum agentibus, veri adsunt ad partum dolores; orificium sensim attenuatur, dilataturque; singulis doloribus primo Liquor Membranarum, dein his citius seriusve disruptis, Caput infantis intra orificium adiguntur, illudque distendunt.

6°. Quum autem contractiones uteri, viribus diaphragmatis & musculorum abdominalium adjunctæ, caput in orificium ulterius dilatandum & cavum pelvis ineundum propellunt, caput illuc secum abducit orificium; donec illud plane vincat, dilatet, deletque; ita ut ex utero in vaginam continuus pateat canalis; atque sic deletum teneatur orificium, donec iterum, (postquam caput ossæ viæ jam accommodatum, maximâ diametro transversali illud transgressum est) in collum infantis sese contrahat, nisi ab humeris & reliquo infante cohærenter distenderetur; in contractionem enim semper nititur.

7°. Capitis vertex primus intra pelvis cavum amandatur; occiput versus ossium pubis arcum procedit, ibique fere immotum manet; quum interim facies unoquoque dolore totum illum ambitum sensim percurrit, quem constituunt os sacrum & coccyx; donec tota facies cavum horum ossium repleat. Caput interim hæctenus secundum pelvis directiones deorsum versus anum propulsum, jam iterum facie juxta Vaginæ seu potius Perinæi decursum dirigitur; hac quidem ratione, ut varia capitis pars a vertice versus synciput tactui & visui successive & alternis vicibus sese offerat: interim jam perinæum prolongatum est & attenuatum, Nymphæ distensæ, & quasi deletæ sunt, Vulvaque deorsum rapta, tota aperitur; tandemque synciput primum eâ erumpit.

8°. Quo magis his omnibus congruit Partus, eo propius naturali accedit: cito quidem aliquando absolvitur, verum eo naturalior nequaquam est: Experiri tamen illa, ne quis tentare velit in partu jam ab ipso principio huic vel parum contrario, nedum difficili.

9°. Denique hoc moneam, manifestum inde esse, cur partus progressus pubem versus explorari nequeat, quum breve tantum sit iter, quod occiput juxta pubem percurrit, ubi circa eundem fere oberrat locum, toto illo intervallo, quo synciput totum dictum trajectum circinat; quorsum ergo exploratio instituenda est.

§. XIX.

Jam ad ipsam Causarum inquisitionem me accingam, quæ Partum capite infantis prævio difficilem reddere possunt.

Ad *Quatuor Classes* illas refero, prout quatuor diversa effectuum genera creant.

Primæ Classis Causæ gravissimum illum casum producunt, quo infantis caput oram Pelvis superiorem & reliquam viam osseam transire nequaquam possit; sed fortiter adactum, undequaque compressum, immobile hæreat: verum ergo sistit *CAPUT INCUNEATUM*, sive *inclavatum*; Gal-
lis *une Tête enclavée*, quod *De la Motte*, *Lib. III. cap. 20.* graphice his verbis depinxit: " Caput hanc oram ingressum, quantum potest intra il-
lam se insinuat, sed hac multo angustiore, quam quæ caput transire
sinat; hoc ergo continuis & vehementibus matris conaminibus pro-
pulsus, longius fit & compressus, ut formæ hujus viæ sese accom-
modet; unde pars ejus capillata adeo tumefit, ut appareat veluti alte-
rum seu duplex caput; quod tamen intra ossa incuneatum manet, & exi-
re non potest; sed eo magis sese implicat, quo ulterius descendit,
&c."

Causæ jam, quæ hoc dirissimum malum producunt, breviter hæ sunt: Nimia pelvis angustia, vel varia deformitas; nimium capitis volumen soliditasque; ita ut debita non detur proportio caput inter viamque trans-
eundam: valde perversi denique situs, quibus hanc oram ingressum fuit caput.

Circa hunc casum pauca hæc observanda sunt: 1°. Præcipuum & generale ejus signum est tumor iste a *Mottio* descriptus, & semper præ-
sens, si infans vivus, aut ante partus initium non jam mortuus fuerit.

2°. Quum enim capitis basis in hocce casu margini pelvis inhæreat, dum interim maxima Cranii pars in cavum pelvis propendet, & illud ita replet, ut orificium uteri fere totum deletum sit; iste itaque tumor oritur non solum a relaxata ossium invicem transgressorum cute, sed imprimis ab impedito sanguinis reditu ex illis capitis partibus exter-
nis, quæ margine pelvis interceptæ sunt. Cranium & hicce tumor quandoque totam vaginam usque adeo occupant, ut nemo nisi
gna-

gnarus obstaculum ad oram pelvis superiorem hærere diceret.

3°. Præterea observandum est, capitis situs perversos non solum obesse posse, quoniam ejus diametri pelvis diametris non respondeant; vel, quum figura ejus conoïdea sit, quoniam loco verticis, alia quavis majoris superficiei parte propellitur; verum insuper quoniam hi situs impediunt, quo minus ossa cranii sese transcendant, sicque capitis volumen imminuant: taceo ipsam dolorum vim, quæ debite tum in caput agere non potest; nec non talem situm minus aptum, quam qui dilatet ipsam viam osseam.

4°. Denique facile patet, caput non adeo posse dici incuneatum, ratione figuræ pelvis conoïdeæ, utpote cujus cavum ipsa orâ latius sit; sed ratione capitis, illam figuram semper plus minusve præ se ferentis.

§. XX.

Secunda Classis ea sistit incommoda, quæ non adeo oriuntur ex via capiti infantis non proportionata, neque ex mala ossium conformatione, quatenus viæ capacitatem imminuunt; verum ex iis obstaculis, quæ caput per totam viam osseam offendere potest, ita ut producantur vel ex ejusmodi virium infantem propellentium directionibus, quibus caput a recta via aberrare cogitur, atque in hoc illudve ossium Pelvis, licet non deforme, impingitur; vel ex quadam horum ossium mala conformatione, quatenus capiti, licet rite propulso, obstaculum præbere potest. Ergo hic primo consideranda veniunt, ut causæ perversæ actionis virium propellentium, omnes uteri Deviationes, & Situs infantis Obliqui, vel seorsim vel utraque simul existentia, (quorum quidem Situum causa hic nihil ad rem:) dein ut obstaculorum causæ veniunt omnia Pelvis ossa, ut prima sacri Vertebra, ossa Pubis, Tubera & processus acuti Ischium, Inferiora ossis sacri, Coccyx, ceteraque sive deformia sive bene conformata.

Hic quidem Casus a Præcedenti differt, quod unicum hic præcipuum detur obstaculum, cui caput ceteroquin satis liberum, ex quacunque memoratarum causarum allidens, & ut puncto fixo firmiter sese applicans, ulterius progredi non possit; sed totis continuo viribus propul-

sum, eo veluti exitum quærat; dum interim (si obstaculum alte hæreat) ipsum uteri orificium debite dilatare nequeat; sed abruptis omnino partus aliquando doloribus, ibi infixum maneat: Tale ergo CAPUT potius vocandum censeo **INUNCATUM**, quod Gallice haud improprie dici potest *une Tête accrochée*.

¶ Multa circa hoc malorum genus animadversione digna silentio prætereo: valent hic quoque, quæ præc. §. n. 3°. monui, & non solum de capitibus, sed & uteri situ, imo de ipsa mala ossium conformatione quodammodo repetenda essent.

¶ Signa autem horum casuum, præter alia externe ad parturientis abdomen quoad situm corporis infantis observanda, ex vario orificii habitu, ejusque & capitis situ innotescunt **Tactu**: addo, supra memoratum tumorem hic non adeo adesse.

§. XXI.

Quæ jam subsequitur Tertia Classis exhibet **CAPUT SUSPENSUM**, ita ut sat libere in pelvis cavo, imo in ipsa Vagina quidem hæreat, tamen prodire nequaquam possit. Non rarus est casus, & probe a capitibus obstaculis distinguendus, quum hic princeps impedimentum humeri infantis sint, qui post transgressum caput, margini pelvis insistant: ansam huic dant nimia humerorum latitudo, vel pelvis angustia; verum frequentius soli situs infantis laterales, ita ut unus humerus versus Pubem, alter versus Sacrum hæreat, & descendere nequeant: quum interim caput lateraliter sed sat libere in vagina delapsum, foris videri sit maneatque; simulque uteri orificium in collum infantis contrahat se, neque ab humeris irritetur, multo minus dilatetur, dolores ad partum plane abrumpuntur, totusque partus suspenditur; qui tamen aliquando summo matris conamine citissime absolvitur.

Ad hanc classem pertinet quoque funiculus umbilicalis minus brevis, vel circa collum infantis contorsus, Caputque retinens; minoris quidem resistentiæ, haud minoris tamen periculi obstaculum.

§. XXII.

§. XXII.

Quum autem aliæ insuper dentur causæ, quæ capitis exitum impedire vel retardare possunt, licet a via ossea vel infantis uterive situ, similibusque supra recensitis non dependeant; ad Quartam & ultimam illas refero Classem, quæ sistit *CAPUT RETARDATUM*; atque ea continet incommoda, quæ a partibus præsertim mollibus, vel alia causa particulari producuntur, & talis indolis sunt, ut potius quemcunque partum, quovis fiat membro prævio, retardent: Ergo præter innumera alia, huc imprimis spectant: Orificium uterinum nimis rigidum, spasmodice contractum, callosum, ejus vel vaginæ partiumque vicinarum tumores, aliisque prægressus morbus, aut impedimentum, quo minus debite sese dilatent: Præterea placenta ipsi orificio uteri inserta: ut &, si iis adnumerare velis, membranæ infantis nimis tenues, adeoque præmaturus aquarum effluxus; vel & membranæ nimis tenaces, similiaque id genus mala sæpissime sola Naturæ vi superanda. de industriâ multa alia hic taceo, perverse ad causas relata; quum partus jam aliunde difficilis nihil sint nisi symptomata, de quibus postea.

Causis tamen accensendum est obstaculum, oriundum ex alio infantis membro, ut uno alteroque brachio, ceterisque, quæ caput comites habere, atque ei exitum prohibere possunt: de his tamen non adeo mihi agendum est; taceo quoque monstra, gemellos, infantem in utero jam putredine correptum, & reliqua; sed eum vivum suppono, vel saltem non diu mortuum, & parturientem satis ceterum sanam vegetamque, gravi alio morbo non laborantem.

§. XXIII.

Imperfecta forsan hæc est Divisio; sua tamen, nisi omnia me fallunt, utilitate non destituta; secundum veram causarum indolem & effectus digesta, atque Multorum experientia & observationibus stabilita; ita ut nullum, quantum scio, obstaculum memoraverim, quod melioris notæ auctoritate careat; & simul partium structuræ & agendi legibus non congruat; etsi omnia æque frequenter nequaquam occurrant: singula clarius paterent, si mihi esse liceret fusiori.

Breviter tamen quoad obstaculorum locum, e superioribus recolligam:

Quum ad ipsum partus initium vitia situs capitis vel matricis primum suum effectum edant ad Oram Pelvis Superiorem: Quum ad Illam capitis volumen, ossibus sese transgressis, imminui debeat: Quum Oræ hujus deformitates maximi sint momenti, veluti prima sacri vertebra introrsum, aut pubes introrsum vel sursum raptæ: Quum tutum etsi jam caput, humeri infantis huic Oræ infiltrere possint: Quum denique conaminum infantem propellentium vires hic debiliores adhuc existant; Ex his omnibus manifestum est, Partui si non frequentiora saltem graviora nasci debere impedimenta ad Oram pelvis Superiorem, quam in reliquo pelvis cavo, vel quam ad Oram Inferiorem: hic enim vitia situs capitis & uteri leviora & dolorum viribus facilius corrigenda vel superanda; capitis præterea volumen viæ jam accommodatum; & minoris momenti horum ossium deformitates; nec non humeri ad se invicem jam compressi; atque tandem maxima virium expellentium potentia, maxima a partibus mollibus obstacula removens.

Quantum vero ad partum artificialem inverso infante instituendum, hunc ad inferiorem oram difficiliorum esse quam ad superiorem, non est quod memorem.

§. XXIV.

Antequam Curationi me accingam, ne sæpius eadem repetam, quædam symptomatum mentio erit facienda; quisque enim superiorum casuum pro levioribus vel gravioribus, quibus stipatur symptomatibus, si non diversam planè, saltem subitam aut dilatam magis exigat curam, imo quum aliquando sola Naturæ vis sufficeret ad partum absolvendum, ob summum tamen, in quo cum infante versatur, periculum mater, ubi diutius moras neceret ille, promptissimum & efficacissimum artis auxilium requirit.

Hæc autem Symptomata recensere nimis longum foret: neque multis demonstrare necesse est perversam illorum agendi methodum, qui Ea, pro ipsa partus difficilis causa habentes, & nulla vel debita non instituta exploratione, frustra imo nocive aliquando curare conati sunt, quum ad ipsas, a quibus directe producuntur, partus difficilis causas non attenti,
has

has pro re nata tollere neglexerint. Exemplo sit summe culpandus Pel-
lentium usus, quæ ex quacunque causa deficientibus veris ad partum
doloribus secundum incautam quandoque obstetricis relationem exhibentur,
& raro boni quid, multum sæpissime mali producant.

Medicina tamen nequaquam ex Arte Obstetricia proscribenda, verum
prudenti ipsius partus examini subjicienda est. Innumera enim sympto-
mata sunt, quæ partui suboriri possunt, E. G. Parturientis convulsiones,
hæmorrhagiæ, animi deliquia, subita virium prostratio, plenarius ve-
rorum ad partum dolorum defectus, multaque alia; quæ omnia dum
oriuntur, causam quandam agnoscunt, quæ cognoscenda est, ut pro va-
ria indole & majore aut minore, quod minatur, periculo, varie tol-
latur.

Itaque ut ad meos casus revertar: quum hæcce symptomata partu-
rientem adoriuntur, cui a capite prævio partus difficultas aut periculum
gravius non observatur, egregius sane tutusque Pharmacorum, Venæ Se-
ctionis similiumque usus: Verum enim vero ubi tantum partus obstaculum
adfuert, quantum nulla Naturæ vi, sed ipsarum manuum ope, superan-
dum; vana redditur a Medicina omnis Partus spes: quanto magis tum
etiam efficax & promptum quaecunque artis auxilium requiritur, quum
summum in mora periculum fuerit, & ne ipsis aliquando manibus præ-
beatur partus citissime absolvendi occasio.

§. XXV.

Quantum jam ad ipsam partus difficilis capite prævio Curationem;
quum supra in ejus causas inquirerem, illas adeo diversas observavimus,
ut eadem ratione tollendæ nequaquam sint: Ex maximo quidem earum
numero illæ oriuntur difficultates, de quibus inter omnes conveniat, ut,
licet caput in via retentum sit, nullo instrumento indigeant, saltem non
eo, quo caput protrahatur; sed quibus sub debito parturientis situ, vel
solæ manus sufficiant, quarum ope caput in rectam viam reducatur,
aut infans inversus pedibus protrahatur: vel Medica aliave Chirurgi-
ca curatio requiratur, qua amplior & liberior evadat via. Verum
præterea alia etiam oriuntur impedimenta, quibus nisi instrumentorum
ope sublatis, infans prodire & parturiens salva esse nequaquam pos-
sunt.

sunt. Imo denique tanta oriuntur obstacula, quæ nullo modo caput, nisi fractum & imminutum protrahi sinant; nisi forsan Partus Cæsareus hic præferatur.

§. XXVI.

Etenim vero quam ardua res est, varios hos ita distinguere casus, ut optima semper eligatur curatio! Ingens hic Auctorum dissensus: Missis enim iis, qui nullum instrumentum adhibere voluerunt, quo infantem vivum educerent, ne quidem inter reliquos convenit, qui iis utuntur: adeo ut hi infantem inverti jubeant, ubi id fieri non posse existimant illi; alii rursus suo instrumento utuntur, ubi ne vel ipsa inversione opus esse, sed sola Natura, arte paulum adjuta sufficere contendunt alii: quidam contra infantem nequaquam vivum protrahi posse credunt, ubi id sese perficere asserunt alii. Variis sane illorum instrumentis hoc adscribere, quis hæsitat?

§. XXVII.

Primo jam illos casus videamus, qui licet caput prævium partusque difficilis sit, nullum tamen instrumentum, quo caput protrahatur, sed peritas tantummodo manus exigunt. De illis tamen, quæ §. XXII. memorantur incommoda, seorsim posthæc loquar.

Bonâ profecto parturientium fortunâ, sat magno sunt numero hi casus, sæpius non adeo difficiles dicendi; qui tamen multo foret major, si præpostera obstetricum consilia Chirurgum nimis diu non arcerent; atque imperitæ illarum manus opus illi arcessito ante relinquerent, quam omnia in pejus ruere cœperint, & idonea occasio præterfluxerit; tanto cuique vero hujus artis magistro gratior, quanto magis hæcce manuum auxilio curandi methodus illam semper antecellit, cui nil nisi instrumentorum usus superstes est. Quid enim in tantis angustiis Parturienti tutius, quam debite mutatus ejus situs, & prudentes obstetricantis manus, quarum una Vaginæ (alteraque interdum Intestino Recto) immissa, adstantium auxilio extrinsecus quandoque adjuta, obstacula, nisi graviora fuerint, ibi varia ratione removeat superetve, atque ipsum caput secundum

dum justas Encheireses versus rectam viam ducat; & reliquum opus Naturæ sat adhuc validæ committat: Nisi quidem tale fuerit impedimentum, quale requirat, ut manus ipsi matrici immittatur, qua, capite infantis debite remoto, ejus pedes quærantur, & protrahantur, atque infante Inversione, ut vocatur, educto, totum partum juxta artis regulas feliciter absolvatur.

§. XXVIII.

Hæc ergo curandi methodos, in omnibus partus difficultatibus, quantum licuerit, sequamur prudentes: citissime præsertim infantis versioni Nos accingamus, quum parturiens magnas molestias diu & incassum passa, viribus adeo fracta sit, ut nullam spem relinquat: Nullo quoque modo hæsitandum, dum ob graviora oborta symptomata periculum in mora sit; qualia sunt Parturientis convulsiones, aut hæmorrhagiæ sive uterinæ, sive aliæ quæcunque.

§. XXIX.

Utinam semper hanc methodum sequi possemus! Verum tanta non raro obstant impedimenta, ut omne tentamen reddant irritum: Præter enim longum post effluxum amnii liquorem temporis intervallum, quo firmiter supra infantem se contraxit uterus, & nullum reducendo capiti reliquit locum; ipsum caput nimis jam deorsum intra pelvis ossa hærens, illum verti sæpissime vetant: id quod nulla ratione fieri potest, quum caput jam in vaginam delapsum est, ita ut omnino transierit orificium uteri. Nimia insuper pelvis angustia, aut capitis volumen, non solum inversionem maxime difficilem reddunt, sed & illam, etsi fieri posset, potius vetant, ob majorem dein post eductum corpus, capiti transituro obortam difficultatem.

Hæc ergo præcipua obstacula sunt, quæ impediunt, quo minus omnes partus difficiles prævio capite, inversione absolvantur, & quæ nec matri nec fœtui ullam nisi ab instrumentis relinquunt spem.

§. XXX.

Quod jam ad illos casus attinet §. XXII. recensitos, quibus præcipua partus difficultas oritur a partibus mollibus, quæ Infanti transeundæ sunt: His maxima ex parte vel sola Medicina vel Chirurgia, diversa tamen quam memorata ratione opem ferre potest. Orificii enim uterini vicinarumque partium Rigiditas, spasmodica Contractio, &c: pro re nata vel interne idoneis exhibitis Pharmacis, vel topice applicatis, vel secta Vena, vel injecto clysmate, ita curantur, ut hæ partes relaxentur, dilatentur magisque humescant: Illarum quidem Concretiones præternaturales Chirurgica operatione dissolvuntur; tumores similiaque extirpantur. Difficultas tamen quæ a Placenta ipsi matricis ori inserta, illius ab una alterave hujus organi parte prudens requirit Chirurgi manu solutio, & infantis per pedes extractio; ut lethalis præcaveatur hæmorrhagia.

§. XXXI.

Hiscæ breviter recensitis, proxime illæ nostri Partus examinandæ sequuntur difficultates, quæ sublevari & possunt & debent machinis talem in modum fabrefactis, ut infantum, qui nulla alia ratione prodire possunt, vitæ parcant. Has interim difficultates sæpe toto coelo differre, sed simul unumquemque instrumentorum multitudinem abhorrere & unico tantum instrumento uti amare supra vidimus: Quis ergo negaverit illud instrumentum omnium esse optimum, quod maximo casuum numero conveniat, & sat facile applicari possit: quod sat magnum fit, ubi magno opus est; cujus volumen non obsit, ubi minor requiritur; quo denique neque mater neque infans lædi possint. Videamus quid boni de singulis illis expectandum sit.

§. XXXII.

Quatuor præcipua hic sese offerunt instrumentorum genera, hodie pro vario Eorum Auctore in varia Europæ regione præprimis in usu: scilicet *Forceps Recta*, *Forceps Curva*, *Forceps Parva*, & *Vectis*: Horum primum,

num, prout a longo tempore multi in Anglia & Gallia Viri illud mutarunt & diversimode correxerunt, variis nominibus insignitum, sed aliquot abhinc annis frequentius adhibitum fuit: Alterum *Levretum*, Tertium agnoscit Inventorem *Smellium*, illum Parisiis, hunc Londini degentes. Quartum denique jam ante septuaginta circiter annos a *Roonhuisio* Amstelodami sive compositum sive in hac Regione primum adhibitum; continue dein in arcanis habitum, & nuper duorum illius Urbis Medicorum singulari favore publici juris factum fuit.

Reliqua autem ut *Mesnardi*, *Bingii*, *Burtoni*, *Pughii* aliorumque instrumenta, ne nimis exspatier, taceo, quippe quæ ad unum alterumve memoratorum referri possunt, quoad præcipuum eorum scopum.

§. XXXIII.

Proximum jam foret, singula hæc instrumenta, quoad fabricam & usum describere, atque eorum adhibendorum exponere methodum: quum ex ipsis eorum Auctoribus, vario sermone usis, sat adeo imprimis in hac Regione innotuisse illa non credam Omnibus, quorum maxime interest, ut judicent, multo minus ea sibi comparent: verum impræsentiarum hic sufficere nequeo, utpote quod præstari non possit absque adjectis præsertim eorum Iconibus naturali, ut dicunt, magnitudine æri incisis: succincte tantum perlustraturus ex considerata singulorum fabrica & agendi ratione, partiumque structura non solum, imprimis insuper secundum ipsorum Inventorum opiniones, quibusnam in casibus unumquodque proprie conveniat: statim simul nequaquam eandem hujus morbi fuisse ideam patebit.

De particulari ad magis universale progrediamur.

§. XXXIV.

En primo **VECTIS ROONHUISIANI** usum secundum ipsam, quæ nobiscum Belgico sermone communicata est, descriptionem, *Libro superiore* anno edito, cujus titulus *Arcanum Roonhuisianum revelatum & vindicatum* &c: pag: 13 & seqq.

„ Quando infans ob Pelvis angustiam, ob capitis magnitudinem &
„ soliditatem, vel ob utramque hanc aliasque causas post effluxas a-

„ quas, capite in via retinetur manetque, cum matre in periculo ver-
 „ fatur: Ejus enim caput jam ex utero (qui pone caput recessit atque
 „ ita dilatatus est, ut cum Vagina eandem efformet aperturam) in
 „ Pelvim delapsus; occipite margini ossium Pubis se adfigit vel infigit
 „ (id quod pro maxima & forsan unica resistentiæ causa habendum est)
 „ a lateribus quoque comprimitur ab ossibus coxarum, & versus poste-
 „ riora, sed non semper ab osse Sacro, quibus omnibus adeo firmiter
 „ compressum manet, ut neque ad latera capitis & ossa coxarum, ne-
 „ que sursum ad Pubem, aliquid tangi vel introduci possit: verum so-
 „ lummodo hisce in difficultatibus in Vagina, quæ nunc brevis, dilatata
 „ & tensa est, a parte posteriore versus intestinum rectum & supra il-
 „ lud, intra caput (frontem sc.) atque descripta ossa major apertura
 „ (s. plus luminis) invenitur ad longitudinem plerumque unius articuli
 „ digiti, per quam juxta frontem sursum aliquid sat commode introduci
 „ potest; quod hic imprimis observandum est, quum in eo præcipua
 „ partus hujus artificiosi pars sita sit: Infans jam hac ratione in via
 „ remanens inverti nequit (quod fieri potest, ubi [caput] nondum
 „ transiit os uteri, & sat alte in Vagina hæret) quum manibus, quibus
 „ præterea nullus locus relictus est, nequaquam repelli possit, contractis
 „ jam uteri fibris. — Verus capitis situs exploratione observatur natu-
 „ ralis; ita ut apex digiti tangat ossa Verticalia, in eo loco quo ossi
 „ occipitis junguntur. — Caput sæpius percipitur complanatum, quod
 „ indicit vehementiam compressionis, vel quoque ejus situm lateralem:
 „ plerumque ex capite incuneato prorumpit capillatus tumor magnitu-
 „ dine pilæ lusoriæ, oriundus a cute ex transgressis cranii ossibus laxata.
 „ Quum caput ita, ut plerumque sit, situm est, tutissime *Roonbuisii*
 „ Machina in usum vocatur: verum sæpe uni vel alteri lateri inversum
 „ est, tumque majore prudentia opus est.”

§. XXXV.

Miror maxime hæc omnia, multaque alia ad ipsum hujus instrumenti u-
 sum spectantia in Gallica hujus tractatus versione Parisiis edita, nescio quare,
 omissa esse. Breviter jam addam, quod instrumentum introducatur a parte
 Sacri, illis cautelis ne aliquid intercipiatur intra illud & caput, orificium

tamen uteri hic non adeo metuendum esse dicitur, quum jam pone caput recessit, & si sat deorsum adhuc situm esset, potius expectandum esse, quum opus tum non adeo tutum sit. Quod dein instrumentum juxta latus capitis sursum promotum, inter illud & symphyfin Pubis, Occipiti applicetur: quod tandem manubrio sursum elevato, caput paululum trahendo & contra symphyfin premendo expellatur.

Verum dein altera hujus tractatus Editione, *tres diversæ* hujus instrumenti insuper exhibentur *Species*, talem quidem in modum a priori descripto discrepantes & mutatae, ut secundum eorum Auctores vel Parturienti minus nocivæ sint, vel ut commodius introducantur. *Primum* horum instrumentorum introducitur quidem ut præcedens, sed ita curvatum est, ut minus nocere posse dicatur symphyfi, & ut caput in casibus levioribus protrahatur potius intacta symphyfi, nisi obstaculum nimis magnum fuerit, & altius ad Pubem hæreat. *Secundum* habet manubrium rotundum, cujus favore, dum instrumentum hoc non ad Sacrum sed parte concava versus Pubem introducitur, ita verti possit, ut pars concava occipiti applicetur, caputque expellatur. *Tertium* denique manubrio etiam rotundo ita curvatum est, ut pars concava capiti obversa statim intra illud & pubem immitti queat, & verti non debeat, ut capitis fiat expulsio.

§. XXXVI.

Debitæ profecto persolvendæ sunt gratiæ illi Medicorum Pari, qui hoc instrumentum sibi compararunt non lucri spe, sed ut in publica commoda palam facerent, sicque cunctos hujus artis Magistros, imo & illos, qui commodi instrumenti compotes, tanti tamen nominis arcanum noscere desiderabant, ex ea qua tenebantur incertitudine liberarent; quorum tamen num responderit expectatiõni, affirmare nequaquam audeo: ut ut est, quum me persuasum habeam, clarissimos hosce Viros, quorum nomina veneror, magis artis quam detectæ hujus machinæ emolumento studuisse; hinc firma stat illorum Gloria, licet vel aliquantulum hujus Instrumenti fama in dubium venire posset: quanto facilius mihi veniam impetravero, quum secundum ipsam, quæ Nobiscum communicata est, descriptionem, etsi parum meis, quæ partim supra proposui, principiis con-

congruat, assentiri malim optimo ejus usui illis in casibus, quibus nobis commendatur, sc. quando caput orificium uteri jam transgressum & situ plerumque naturali ad ossa Pubis & in reliquo Pelvis cavo offendit obstacula, quam vel verbulum quidem, quantum ad hæc addere, imo aliquod movere dubium, sed juxta datam fidem acquiescere velim in comoda & innocua hujus instrumenti agendi ratione.

Aliis ergo videatur orificio uteri pone caput in collum infantis contracto, Vesicæ, Urethræ, partibusque externis, & ipsi infantis capiti, imprimis quando forte humeris retinetur, maxime nocere summosque creare posse parturienti dolores; & nescio quæ alia; saltem agnoscere debebunt etsi minoris efficaciam, tutioris tamen usus esse ubi illius ope caput intacta symphyssi protrahitur potius quam deprimitur. Rem in medio relinquo.

Interim mihi sufficit, alia quoque instrumenta nobis ad manum esse, de quibus nullum dubium, quin peritâ manu adhibita nocivos edere effectus nequeant; & quæ insuper non solum his, sed & aliis gravioribus conducant obstaculis, neque naturæ vi neque sola manu superandis, ad oram pelvis superiorem præcipue oriundis, quando caput maxima sua diametro neque pelvis cavum intravit, neque orificium uteri transiit; vel quando illud jam transiit, sed humeri versus Sacrum & Pubem hærentes infantem retinent; cujus quidem casus, ut sat frequentis aliquam in dicto Tractatu mentionem desideraveram, quum præcipuum ibi ejus signum & symptoma memorentur, *capitis nempe valde deorsum hærentis situs lateralis, & dolorum ad partum defectus*, qui semper adest, ubi orificium jam pone caput situm est, & humeri mox non sequuntur: si itaque instrumentum in hoc casu usurpetur, & nulla humerorum habeatur ratio, Aliis dijudicandum relinquo eventum.

§. XXXVII.

Sequitur jam aliud instrumentum, cujus usus sat tutus est & generalior præcedente, FORCEPS sc. quam Clar. SMELLIUS *Londini* in arta obstetricia docendo & exercendo consummatissimus sibi construxit, frequentissime & felicissime adhibet ipse, & per totam Angliam ab ejus adhibetur discipulis: Exhibere juvat ipsas causas partus difficultatum, quum infantis caput prævium est, illarumque curandarum methodos, quas exhi-

hibet venerandus ille Vir in *Tractatu Anglico*, cui titulus, *de Theoria & Praxi obstetricia* anno 1752 in lucem misso, pag: 242 & seqq. " Omnes illi casus, in quibus caput infantis prævium est, & naturali modo prodire nequit, reputantur plus minusve laboriosi, pro variis causis, quæ difficultatem producunt, & quæ ordinario sunt: 1°. Magna Parturientis debilitas. — 2. Animi pathemata, tristitia, anxietas. — 3. Rigiditas, callositates, tumores oris uteri, vaginæ & partium externarum. — 4. Pelvis nimis angusta, deformata. — 5. Præternaturalis ossificatio capitis infantis, ita ut ossa cranii non possint cedere, quum intra pelvim premuntur; vel hydrocephalus. — 6. Perversi capitis situs. — 7. ubi pars inferior uteri (sive collum) sese contrahit ante humeros; aut ubi corpus funiculo involutum est.

" In omnibus his casibus, Pelvis angustia & Capitis volumine exceptis, quum caput situm sit ad oram pelvis superiorem, vel (licet in Pelvim delapsum) facile reprimi possit intra Uterum, optima methodus est infantem invertendi, & pedibus extrahendi: sed ubi caput depressum est in mediam vel inferiorem pelvis partem, atque uterus firmiter contractus circa infantem, partus perfici debet ope forcipis; atque in singulis his septem casibus, si parturiens in periculo versatur, & neque verti neque forcipe protrahi potest infans, caput aperiendum & uncis protrahendum est. — tamen forceps prius semper tentanda est — Quanto magis caput in Pelvim deorsum delapsum est, tanto facilius forcipe extrahitur, quoniam tum laborum vi propulsum ejus figura ex rotunda facta est oblonga: e contrario capite sursum manente, & oræ superiori Pelvis inhærente, forceps adhibetur majore cum difficultate & incertitudine. — Si quis explorationem, qua innotescat, num caput satis intra Pelvim descenderit, ut Forcipe protrahatur, institueret a parte Pubis, sæpissime falleretur; quoniam eo in loco duos tantum pollices altitudine adæquat; & caput videbitur magis descendisse, quam revera descendit; verum facta exploratione posteriora versus, quando parva vel nulla illius pars invenitur ad os sacrum, certum est, totum caput situm esse supra oram pelvis superiorem: ubi invenitur ad medium sacrum hære, unam tertiam partem ejus descendisse; si denique ad extremum sacrum, partem tum dimidiam in

„ Pelvim prolapsam esse; atque hoc in casu maxima capitis amplitudo
 „ margini pelvis insistit; tumque in hoc situ certissimus est forcipis
 „ effectus; ut & ubi caput usque ad externas partes processit nunquam
 „ deficit: sed (uti bene monet Clar. Vir) hæc omnia differre possunt
 „ pro varia partus difficilis ratione. — Quum caput jam inferiora pel-
 „ vis occupat, frequentissima impedimenti causa est inferior pars uteri
 „ in collum infantis ante ejus humeros contracta: Quum vero magis
 „ sursum hæret, difficultas provenit a margine superiore; quam si ca-
 „ put transiit, raro retinetur, nisi parturiens debilis fuerit.”

§. XXXVIII.

Satius hic iterum duxi, ipsum sequi Auctorem in recensendis partus difficultatibus, quas Parvæ simulque pulcerrimæ suæ Forcipis ope removet, atque in parturientis infantisque salutem superat; quantum vero ad variam, qua caput varie sua forcipe invertit & attrahit, methodum attinet, Ipse consulendus est.

Multa quoque dicenda habeo in mutuam hujus, præcedentis, & sequentium instrumentorum comparationem, quæ tamen hic omitto, & ex ipsis Auctorum præceptis colligenda relinquo; breviter animadverturus, hancce forcipem (me iudice) commodioris esse usus, quam statim memoranda *Forceps Recta major*, imo præstantioris, iis quidem in casibus, quum capiti nulla compressione ad voluminis imminutionem opus est; ita ut neque pelvis angustia neque nimia capitis magnitudo obstet, sed caput ad extremum sacrum jam delapsum sit & maxima diametro ad oram superiorem firmiter incuneatum non est: quanto etiam magis totum caput jam in cavum pelvis descenderit, tanto quoque commodius, quam *Forceps Magna Recta* adhiberi potest. Nam licet hæc forceps Cl. *Smellii* volumine minor sit, tamen ita constructa & lateraliter incurvata est, ut sua capacitate caput firmiter apprehendat, imo firmitus quam forceps recta vulgaris: interim quum *Smelliana* forceps tota brevior sit, & manubria habeat brevissima, hinc tantam vim, quippe quam Cl. *Smellius* valde nocivam judicat, ad caput comprimendum & movendum exferere nequit: verum præterquam quod caput (nisi nimia fuerit pelvis angustia) sat magnam compressionem ope boni instrumenti prudenter in-
 sti-

stitutam, tuto, si requiritur, sufferre possit, saltem tum infanti tum parturienti tutius, quam ope Uncorum capitis extractionem; dantur præterea & alii casus, quibus non solum minor hujus forcipis efficacia, sed imprimis ejus brevitatis & rectitudo obstant, quo minus caput rite apprehendat protrahatque; tum nempe, quum caput facie anteriora versus incuneatum, vel quavis parte ad Pubem inuncatum est: hoc enim instrumentum (ut & Forceps major, uti mox visuri sumus) suis cochlearibus seu laminis sat pubem versus dirigi nequit, ut debite firmiterque caput arripiat, quum manubria ejus posteriora versus in perinæum adduci sufficienter non possint: Requiritur ergo ad hoc opus longius non solum sed simul antrorsum incurvatum instrumentum, (quale habemus & statim considerabimus:) ipse Cl. *Smellius* id agnoscit, imo sibi comparavit forcipem longiorem & antrorsum incurvatam; sed non multum illam commendat, quum valde metuat, ne illâ nimis validæ exserantur vires; quod tamen mihi videtur instrumento minus tribuendum esse quam Obstetricanti, in cujus manibus quum sit, prudens ille plus virium non adhibet, quam vincendum obstaculum requirat; sed suo instrumento ut æqua lance ponderat.

§. XXXIX.

Tertium jam considerandum venit Instrumentum, & quidem e forcipum genere Primum, quod ad servandum salva matre infantem excogitatum fuit: Hujus primordia ante triginta, & quod excurrit, annos, a Celeberrimo *PALFINO* Anatomico & Chirurgo Gandavensi rudia valde & incongrua palam facta fuerunt; dein vero a multis in Arte obstetricia præclaris Viris diversimode quoad cochlearia, manubria & juncturam auctum & correctum, & *Anglicanæ* vel *Chamberlainianæ* vel *Gregorianæ*, nec non *RECTÆ FORCIPIS* nomine celebratissimum; verum hisce diebus a plurimis hujus artis Magistris, ob varia, quibus illud laborare experti sunt, incommoda iterum rejectum, variisque aliis postpositum.

Attamen ut juxta propositam normam etiam hujus instrumenti usum exhibeam, unum peritissimorum ejus Patronorum sequar, *Clarissimum* scilicet *P. A. BOEHMERUM* Medicinæ & Anatomes *Professorem Halæ-Magdeburgicum*, quippe qui hoc instrumentum egregie commendavit &

vindicare conatus fuit in duabus Dissertationibus, quarum Prior Anno hujus seculi quadragesimo sexto, Manninghami Compendio artis obstetriciæ, Halæ recuso adjecta; atque Altera nono Actorum Naturæ Curiosorum volumini inserta fuit: In illa ergo cui titulus *Disquisitio de usu & præstantia forcipis Anglicanæ in partu difficili, &c.* §. XXII. Hisce inter alia verbis proponit forcipem hanc: " Quando ob caput prægrande, aut oblique
 ,, positum, aut ossibus Pubis impactum, naturalis exclusio fieri non potest, hinc regulæ artis exposcunt (1) arte promovendum nascendi capitum, totius fœtus æque ac secundinarum per pelvim transitum,
 ,, (2) & Vitæ matris fœtusque, quantum sub hoc labore fieri potest, conservationem. Primum obtinetur, si caput vel supra ossa Pubis ad huc oblique situm, vel ossibus pubis jam inhærens, aut e situ dimovetur, fœtusque in pedes convertitur, aut ope forcipis extrahitur. Illa quidem encheiresis manualis nonnunquam quidem sed difficillime & partus tantum initio suscipitur; hæc vero instrumentalis operatio quovis tempore peragi potest. Alterum autem impetratur, si cito atque tuto tempore forceps in auxilium vocatur, antequam caput fœtus in utero jam mortui profunde nimis in pelvim fuerit adactum. Præcedere vero debet semper extractionem magnitudinis nascendi capitum imminutio, quæ absque læsione, aut ossium capitum dissolutione, salva vita fœtus, sola & successiva compressione cum extractore nostro perficitur, cujusque ope si postmodum accedat extractio lenis, totum opus absolvitur.

§. XL.

Breviter animadvertamus, Clar. Auctorem ut præcipuam Gomphoseos causam habere, capitum infantum aut orificium uteri situs obliquos, ita ut ob situm vel directionem perversam *Capitum volumen ope Naturæ intra pelvis ossa imminui nequeat, vel orificium uteri, aliis magis incumbens ossibus, oram pelvis superet; vel quoque caput sub validis visibus quidem in pelvim propellatur, sed non expellatur: Ut causas concurrentes recenset nimiam pelvis angustiam, aut malam conformationem, & capitum magnitudinem. Dum autem supra de Ossibus Pubis loquitur Vir Clar. potius hoc intelligendum esse credo, ad designandum capitum*

tis in Pelvim progressum, (licet ut supra memoravi a parte pubis de eo judicari non adeo possit:) caput enim æque posteriora & latera versus ac antrorsum mala directione propelli potest.

Videmus quoque Auctorem instrumento suo præprimis respexisse imminutionem voluminis capitis; hinc quoque monet, *melius esse, si caput fœtus circa bregmatis & temporum quam occipitis frontisque ossa compri-*
matur.

Imprimis quoque observandum est, quod de hujus Rectæ Forcipis applicandæ Methodo Ipse asserit: (§. XXV.) " Simul intelligitur Extra-
,, ctorem nostrum adplicatu esse faciliorem versus ossa Ilii & Sacrum, diffi-
,, ciliorem autem versus ossa pubis; cum in illis majus observetur spa-
,, tium, hæc vero angusta nimis partibusque nervosis admodum sensibi-
,, libus prædita sint."

Non possum quoque, quin his adjiciam, quæ *Doctissimus Boebme-*
rus de alio hujus forcipis usu §. XXVII. exhibet: " Præterea, inquit,
,, quamvis commodum omnino sit, ope forcipis, ejusque unitarum
,, partium, caput fœtus extrahendi, minime tamen ob varias par-
,, tus difficultates, tota requiritur forceps; cum aliquando contingat, ut
,, pars una ipsius auxilio ferendo operique peragendo sufficiat. Fieri e-
,, nim sæpius nequit, ut ob uteri obliquitatem solis digitis caput ab ossi-
,, bus, quibus insidet, removeri possit, hinc melius tum est median-
,, te parte una forcipis infantile caput ab ossibus, quibus incumbit
,, paululum repellere, illudque subsequenter uteri contractionibus ma-
,, nu altera opposita, ejusque digitis flexuose expansis comprehensum e-
,, ducere, quam sub difficillima fœtus inversione vim utero fœtunique in-
,, ferre." Et de hoc Forcipum usu, a variis tamen varie proposito, in-
ter omnes fere earum patronos convenit.

§. XLI.

Ex considerata hujus forcipis formæ & usus ratione, liquet eam ex-
cogitatam esse ad infantum Capita quovis fere situ & loco intra Pelvis
ossa incuneata vel ad ea inuncata, matre & infante illæsis, protrahenda.
Verum si huic operi semper conducit, si ita commodus tutusque ejus
est usus, cur a plurimis artem obstetriciam exercentibus Viris jam pro-

scripta est? Cur primo alterove tentamine non raro rejecta fuit? Qualem hac in Regione sortem habuit. Ut paucis dicam quid rei sit: Hujus forcipis Rectitudo nullo modo congruit decursui sive directioni cavi Pelvis; atque exinde immissionem & dispositionem ipsius difficilem valde æque ac capitis extractionem sæpe irritam reddit: ut ut enim versus perinæum ducantur manubria, parumper & difficillime ejus extremæ laminæ (sive cochlearia) oram pelvis superiorem intrare possunt, sed ad superiora ossis sacri appellunt, (tanto magis quanto sæpius hæc pars introrsum projecta sit) ita ut, licet adeo longum sit instrumentum, ulterius tamen introduci nequeat. Præterea quando introductum est, difficillime laminæ junguntur, non solum ob vulgarem juncturæ fabricam, sed & quoniam laminæ inter caput & ossa pelvis immissæ, sua convexa parte nequaquam respondent concavis, quibus applicantur, pelvis ossibus, quamobrem neque ipsæ laminæ se invicem rite respiciunt, sed superioribus suis marginibus vel distabunt magis, vel appropinquabunt quam inferioribus, ita ut conjunctio fieri non poterit.

Quantum jam ad capitis protractionem attinet, certe Fissura perinæi hoc instrumento adeo non præcaveri potest; obstat enim directio, secundum quam instrumenti Rectitudo requirit, ut caput protrahatur.

Verum enim vero præter hoc & priora incommoda omnibus casibus plus minusve communia, dantur & alii, ubi imprimis hujus forcipis rectitudo prohibet, quominus caput rite apprehendat educatque; tunc nempe quum caput facie anteriora versus in oram Pelvis superiorem incuneatum, vel quavis parte ad Pubem inuncatum est; (conf. quæ supra diximus pag: 27.) capite enim hac ratione sito, forceps Recta debitam & sat largam ejus partem complecti non potest, multo minus ejus ossa justo loco leviter comprimere valet; sed facillime tum vestigium fallitur, atque instrumentum posteriora versus prolabitur.

Et hæ præcipuæ mihi videntur rationes, quod hanc forcipem contemserit, & vario quisque suo instrumento postposuerit.

§. XLII.

Eminet hic quod jam recensendum superest instrumentum **FORCEPS**
CUR-

CURVA scilicet *Clar: LEVRETI*, cujus nomen & aliunde quoque nimis celebratum est, quam quod pluribus memorem: Hæc autem externa quidem facie *Præcedenti* quodammodo haud dissimilis, sed ob varias non solum, quas a sagacissimo hoc Artis obstetriciæ Promotore recepit Correctiones, verum præprimis ob generaliore & tutiorem usum plane diversa, imo potius *aliud instrumentum* dicenda.

Octo circiter sunt anni, quod Vir *Clar. vulgaris* Forcipis incommoda sæpius expertus, ejus emendationi studere cœperit, quo tentamine eo pervenit, ut pro incommodo commodum nactus instrumentum, illud dein in variis suis, quæ edidit, opusculis palam fecerit, & commendaverit; multisque boni eventus exemplis tutum comprobaverit; ita ut superioribus his annis in Gallia aliisque regionibus jam receptum sit & felicissime adhibeatur.

§. XLIII.

Sine adposita delineatione multiplice, quas a *Cl: Auctore* hæc Forceps recepit, correctione potius supersedeo; memorasse sufficiat eam esse *Antrorsum incurvatam*, curvarum forcipum quodammodo adinstar extrahendo *Vesicæ calculo* inservientium: cujus *curvaturæ* ope juxta pelvis directionem ita introduci potest, ut ambæ ejus laminæ ipsam oram superiorem ad utrumque latus in concavos ossium *Ilium* margines immissæ, maximam capitis diametrum rite complectantur, quocunque demum situ illi oræ inhæreat; atque insuper leni vi sensim ejus ossa magno ambitu æquabiliter comprimant; & quoniam dictis ossibus congruunt, sursum quantum requiritur moveri queunt: hinc facillima earum fit conjunctio: cui multum insuper favet *Epitonii* seu *Axis* structura, quam *Cl. Auctor* reddidit coniformem; quo factum est, ut laminæ maris apex facile amplam ingrediatur *feminæ* basin.

Quantum jam ad capitis protractionem attinet, fane mirum quantum eadem hæc *Curvatura* boni præstet; quum enim neque arcus ossium *Pubis*, neque *Perinæum* obstare possunt, quominus caput juxta easdem, quas in partu naturali sequitur, directiones diversas vario motu gradu educat, imo non parum ipsi *perinæo* parcat.

Quibus omnibus si addas egregium unius tantum laminæ usum ad hume-

ros margini pelvis insistentes rite removendos , nec non ad tollendum obstaculum , quod caput in Pelvis cavo inferiori , veluti ad tubera vel ad processus acutos ossium Ischium offendere potest , præcipuos perfectionis gradus hujus Forcipis habebis , quam nullus dubito , quin unusquisque huc usque *Recta Forcipe* usus , si non totam hanc , saltem ejus curvaturam adoptaturus sit , id quod jam factum esse scio.

§. XLIV.

Videamus jam quibusnam proprie casibus inserviat *Forceps Curva* secundum ipsum suum *Auctorem* : ad hos eruendos necesse non erit varias secundum illum causas inquirere , quum succinctis valde verbis omnes illos casus recenscat in Opere Gallico præterito Anno edito , cui titulus *Ars obstetricia principiis physicis & mechanicis demonstrata* : ex quo sequentes transferre juvat aphorismos , ad pag: 100 conscriptos.

” Certissimum signum , quod Chirurgo indicat promptum forcipis usum , matris & infantis conservandorum gratiâ , illud est , quod oriatur tumor super caput incuneatum infantis , & quod hoc ulterius non descendat licet labor non abruptus sit , sed tantummodo quadam ratione remissus.

” Primus casus , in quo forceps magno cum fructu adhiberi potest , proprie obtinet , quum in femina bene conformata , basis cranii hæctenus sita est supra oram superiorem ossium pelvis , interea dum *cassis ossæ* (sive totum cranium) in Vagina hæret , & os Tincæ (seu uteri) præ valida dilatatione quasi deletum est.

” Forceps , secundum ultimam meam correctionem constructa , semper in omnibus casibus decuneando infantis capiti inservit , sive quod facies Pubi obversa sit , sive os sacrum respiciat , sive uni alterive ossium Ilium adhæreat ; sive prima sese in via offerat , sive denique sit occiput , quod primum descendit : in omnibus enim his casibus hoc instrumentum mihi prospere successit.

” Præterea observandum est , caput maxime incuneatum nunquam obstare , quominus introducantur laminæ Forcipis rite constructæ & tractatæ ; quoniam caput abunde cedit earum immissioni , neque tantam vim adhiberi necesse sit , quanta mater vel infans lædi possent.

„ Er-

” Ergo usus forcipis negligendus non est, quum caput infantis ceterum bene conformatum, neque hydrocephalicum, sed magni est voluminis, & incupeatur oræ Pelvis non deformis; hujus enim instrumenti ope sensim sensimque caput oblongius, ideoque ejus exitus facilius redditur. Forceps Curva etiam singularis usus est, ad removendos humeros infantis ita sitos, ut unus hæreat prope symphysin Pubis, & alter in unam symphysin Sacro-Iliaticarum.

§. XLV.

En hujus instrumenti usus quantum ad meos casus attinet. Jam penes quemlibet sit judicium, an iisdem, & quibusnam convenient partus difficultatibus singula hæc quatuor Instrumenta, quæ breviter hac occasione examinare mihi libuit.

Interim de illis omnibus monendam est: ” Optimis ceteroquin instrumentis damnum inferri posse, quem vero imperita sæpius manus iisdem producit effectum periculosum, non in instrumenti sed in dirigentis medentisque culpam cadit.”

Qua autem ratione *Levetti* forceps adhiberi debeat, exhibet Cl: Auctor in *Additamentis Observationum circa partum difficilem ad pag: 161 & seqq.*

§. XLVI.

Gestis hæctenus pro virili Chirurghi partibus, antequam de his Instrumentis finem faciam, absorgum fore non credo, ut paucis quoque agam Mechanicum, horum singulorum ex considerata fabrica, variam agendi rationem mutuo collaturam.

Singula quatuor hæc Instrumenta *Velles* sunt *simplices*, & quidem primæ speciei, quibus scilicet centrum motus est inter onus movendum, & potentiam moventem. Vel si ita mavis, qui heterodromo motu agunt, ita ut directio oneris contraria sit directioni potentia.

Satis quoque in eo convenient, quod illis centrum motus sit in medio, vel in loco quodam intermedio.

Quantum jam ad differentias attinet, magnæ hæc sunt: Tres quidem Forcipes, licet quodammodo formâ & juncturâ diversæ, satis simili

tamen gaudent mechanismo: verum Vectis *Roonhuiſianus* alia agit ratione.

Differunt enim imprimis ratione Centri Motus ſive Hypomochlii, quod eſt in *Forcipum Functurâ*; Vectis vero *Roonhuiſiani* Centrum Motus eſt in partibus Parturientis, & quidem in *Arcu offium Pubis*.

Atque hæc præcipua eſt differentiarum ratio Forcipes inter & hunc Vectem non ſolum quoad mechanismum, ſed & quoad formam: nam hinc quoque fit, ut Vectis unum ſolummodo brachium requirat, & Forcipes duobus inſtructæ ſint.

Exinde jam liquet, quum centrum motus Vecti immobile ſit ad arcum Pubis, atque unicum brachium ſufficiat, illo ab una tantum parte caput infantis complecti poſſe & comprimi, & dein continuo ductu illud e loco, quo hæret, deorſum foras pelli debere.

E contrario quum centrum motus Forcipum in Chirurgi potestate ſit, & cum reliquo toto inſtrumento loco movendum, quod præterea duobus brachiis conſtet; hinc illo caput primum apte comprehenditur & æqualiter comprimitur; deinde levibus motibus lateralibus nunc huc nunc illuc agitur, tandemque ſuſum attrahitur, & ita in lucem producitur.

Quando autem unum tantummodo Forcipis brachium adhibetur, ad caput a quodam obſtaculo removendum, idem ejus eſt, qui Vectis mechanismus.

Omnino quoque inter illa conveniret, quum unius brachii ope in modum Vectis caput ſive expellendum ſive attrahendum eſſet: verum ad hoc opus præſtandum nuſquam commendatur.

Sed manum de Tabula.

§. XLVII.

Ne tamen oblitus forſan videar curæ quorundam caſuum (§. XXV.) quorum fane recordatio grata non eſt, quippe qui omnem a cunctis hiſce tanto ſtudio conſtructis machinis eludunt ſpem, breviter illos abſolvam.

Omnino tamen hic ratio descriptorum inſtrumentorum habenda eſt, quum eâdem (ut vidimus) non polleant virtute; hinc quoque horum caſuum differt numerus.

Nul-

Nulla ratione, nullo instrumento infans vivus ex illæsa matre educi potest, illis in casibus, ubi Obstetricantis manus, etsi parva in cavum Pelvis & Matricem nullomodo introduci potest, sed id angustum adeo existit vel deformatum, ut capitis transitum multo minus sinat. Hic ergo *Hysterotomiæ* (sive *Partus Cæsarei*) in viva matre instituendæ verus est locus, & unica ad servandum utrumque via. Huic tamen Hamorum seu Uncorum usum, quibus infans etsi vivus aperto capite, exento cerebro, protrahatur mortuus, præferendum esse, Multorum est præceptum; Artis Regula hæc est: Mortuo Uncus, Vivo Infanti Partus Cæsareus competit. Ingens sane Hamorum & Uncorum a longa seculorum serie fuit numerus & usus, non tamen ipsi Parturienti æque tutus; verum Ipsi saltem, hodie, ubi dira licet rarissima adest necessitas, multo securior redditus ob multiplicem hujus generis instrumentorum correctionem: de horum tamen descriptione, vel selectu, multo minus de eorum mechanismo ne verbum quidem amplius addam.

§. XLVIII.

Jam vero L. B. antequam Te dimittam, hoc volo scias, quod Neminem lædere fuerim studiosissimus; si ulli enim vel leviter, ipsemet mihi nocuisse sentio maxime: præsertim quum nemo quisquam prohibeatur, quo minus de singulis rebus judicet; nec in ullius opiniones jurare cogatur, nisi quatenus has rationi congruere, & in usum duci posse compererit.

Nunquam hoc, ut *Freindii* verbis utar, prudentiæ specimen insigne habitum est, cum quis ita se sapientem putavit, ut doctrinæ nullius indigeat: tamen in hoc errore versantur ii, qui Experientia sua utcumque longa, unice freti, a nullo nisi a se ipsis doceri volunt, nihilque novi nihil emendati aut animadversione digni ab aliis provenire existimant.

Ad meos vero, quibus plurima debeo, Magistros provoco, tum in HAC ACADEMIA, tum alibi ut splendida Lumina nitentes VIROS in Scientiæ Medicæ incrementum aliorumque commoda Natos, quos duces secutum fuisse nullum Medicorum filium pœnitebit. Nominasse hic sufficiat, quibus inter alios uti Magistris in Arte Obstetricia singulari fa-

vore mihi contigisse gaudeo, *Celeberrimos LEVRETUM & SMELLIUM*, Veros hujus Artis Antistites & Promotores, quam *Ille* Parisiis, multis nominibus auctus, experiendi & observandi dexteritate, docendi facilitate, morumque elegantia conspicuus; *Hic* Londini, doctrina, virtute, ætate Venerandus bonis avibus & exercent & profitentur.

Horum præceptis imbuto mihi gratulor maxime; verum & gratulor mihi, quod æque cœcum ullius verbis assensum detestari, ac incautum pertinacemque in re neque intellecta neque examinata dissensum abhorrere didicerim. nullius stabilita auctoritas, nomenve celebratum, nullius sectatorum frequentia me obcæcant, sed obstringunt non præjudicatae inquisitioni, & obstringunt omnem, qui sibi ipse vel aliquantulum fidei voluerit.

Hæc adjicienda censui, ne temerarius fortasse videar, qui tantis me admisceam controversiis, quantæ proh! tum alibi tum hisce præcipue in Terris a longo tempore circa quod jam pertractavi negotium, agitatae sunt.

Ceterum ubi has primitias aliquantum placuisse intellexero, non leve erit ad majora tentanda incitamentum: sin minus; illas ceu Fœtum, ex optimis quidem Parentibus conceptum, sed immaturum, abortu natum, habeto.

F I N I S.

THE.

THESES MISCELLANÆ.

I.

Sanguis ruber a Matre in Infantem mitti non videtur.

II.

Imaginatio Gravidæ morbos Organicos in Foetu producere non potest.

III.

Ubi Gemellis placenta communis s. unica fuerit, Chorion commune, sed Amnion cuique proprium erit: Quando suâ uterque placenta, diverso matricis loco insertâ, gaudet, & Chorion & Amnion Utrique propria erunt.

IV.

Verus obtinet in Utero Antagonismus totum ejus Corpus inter & Collum cum Orificio.

V.

Pelvis ossa a se invicem recedere possunt in partu difficili, potissimum quando Infans capite prævius.

VI.

Inchoatæ Respirationis causa in Infante recens nato est nifus ejus ejulandi.

VII.

Ante Infantis Respirationem, & sanguinis per Pulmones transitum, nociya est Funiculi Religatio.

VIII.

Oculi Cataracta exciso Crytallino optime curatur, id quod secundum SHARPII Methodum tutissime peragitur.

IX.

Vulnus ad extrahendum Vesicæ calculum simplici cultello infligere præstat.

X.

Legitime Vulnerum suppurationi promovendæ maxime convenit Cortex Peruvianus.

XI.

Ufus Belladonnæ s. Solani Furiosi Internus in curandis Mammarum tumoribus Scirrhis & Cancrosis non exulceratis laudandus.

XII.

Variolarum Infertio & fas est & officium.

XIII.

Animalium Calor a sola vasorum fluidorumque in se invicem actione non pendet.

XIV.

Nervos Canales esse commode assumitur, difficillime demonstratur.

XV.

In plerisque morbis curandis magis Solidorum quam Fluidorum habenda est ratio.

XVI.

Medicorum dissensus, Medicinæ perfectio.